A°. 1829. No. 20.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 14 Februarij.

BONN, den 6den Februarij.

In eenen brief uit Mentz wordt, ten opzigte van den aanstaanden ijsgang, de grootste bekommernis aan den dag gelegd. Te Mentz stond het water 9½ voet hoog, maar het ijs was nog vast. Te Bingen is het ijs losgeraakt, doch heeft zich bij Asmannshausen op elkanderen geschoven, zoodat het tot aan de vensters der langs den Rijn staande huizen opgestapeld is. Het ijs van den Bovenrijn en Neckar is mede tot naar Rhein-Durkheim gedreven, waar het is blijven vastzitten, zoodat te Worms in de benedenstad het water eene verdieping hoog in de huizen staat.

LONDEN, den 7den Februarij.

Het Hooger- en Lagerhuis hebben de adressen in antwoord op 's Konings aanspraak met eenparigheid van stemmen aangenomen.

— De heer *Peel*, minister van binnenlandsche zaken, heeft gisteren avond in het Lagerhuis berigt gegeven, dat hij aanstaanden Dingsdag eene motie zal doen tot ontbinding van alle gevaarlijke maatschappijen of genootschappen.

PARIJS, den 9den Februarij.

De Prins *de Polignac* heeft in de Kamer der pairs eene soort van staatskundige geloofsbelijdenis afgelegd, om hen te logenstraffen, die bij gelegenheid dat de spraak ging, dat hij aan het hoofd van het ministerie zou komen, hem afgeschilderd hebben als iemand, die vijandig tegen het charter gezind is. Verre van daar. — «Ik beschouw, zeide hij, het plegtige verdrag, waarop onze monarchale vrijheden berusten, als een teeken des hemels, als een voorbode van rust en veiligheid; ik beschouw het als eene veilige haven tegen nieuwe stormen, als een onzijdig land, even ontoegankelijk voor gevaarlijke herinneringen, als voor nuttelooze terugwenschingen; ik zie daarbij den troon omringd van vermogende waarborgen zijner regten. — Ja mijne heeren, onze instellingen schijnen mij toe te voldoen aan al hetgeen aan den eenen kant de kracht en de waardigheid van den troon, en aan de andere zijde eene billijke nationale onafhankelijkheid verzekeren; met volle overtuiging heb ik daarom mij verbonden om ze steeds te helpen handhaven.» De *Constitutionnel* merkt hierop aan, dat hij mede tot degenen behoord heeft, die, toen het gerucht liep, dat de Prins *de Polignac* aan het hoofd van het ministerie zou komen, hunne bekommernis hebben aan den dag gelegd; maar dat het zijne schuld niet is, zoo hij de gevoelens van den Prins *de Polignac* heeft misduid, daar de geheele aanhang van *de Villèle* over zijne vooronderstelde verheffing in de handen klapte, en hij ook bekend stond als iemand, die in de kamer der pairs altijd het ministerie van *Villèle* ondersteund had. Daarbij verzekerden de Engelsche dagbladen ook nog, dat de Prins, vóór zijn vertrek van Londen, een langdurig mondgesprek met den hertog van *Wellington* had gehad, en dat hij naar Frankrijk ging om een nieuw ministerie zamen te stellen, in den geest van dat van den hertog van *Wellington*.

— Uit Lissabon wordt den 24sten Jarnarij het volgende geschreven: — «Over den toestand van don *Miguel* is men het bij voortduring oneens; maar algemeen zegt men, dat zijne verstandelijke vermogens zeer verzwakt zijn. De Koningin-Moeder ligt sedert eenige dagen te bed, ten gevolge van eenen aanval van beroerte, die haar leven in gevaar gebragt heeft.

Van den 10den Februarij.

In de zitting van de kamer der afgevaardigden van gisteren, is voorgedragen een ontwerp van wet nopens de dotatie van de kamer der pairs, alsmede een ontwerp van wet op de gemeente-besturen en de zamenstelling der arrondissements- en departementale raden.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van Dingsdag den 10den Februarij.

De zitting wordt geopend te 11½ uur. De minister van justitie is tegenwoordig.

De beraadslaging over de ontwerpen van wet, houdende wijziging in de aangenomene wetboeken, wordt voortgezet. Het 13de ontwerp wordt, zonder discussie, met 58 tegen 2 stemmen aangenomen, en het 14de met eenparigheid van stemmen, na eenige aanmerkingen van de heeren *van Reenen* en *de Secus* over de prescriptie.

Vervolgens worden het 15de ontwerp met 70 tegen 2 stemmen, het 16de met 73 stemmen, het 17de met 73 stemmen, het 18de met 74 stemmen, het 19de met 80 tegen 1 stem aangenomen.

De heer *Leclercq* maakt aanmerkingen op het ontwerp No. 20, hetwelk, naar zijn inzien, verkeerde beginselen omtrent de reëele en personele actien behelst. Hetzelve wordt echter met 59 tegen 19 stemmen aangenomen.

De 21ste en 22ste ontwerpen worden vervolgens met 82 en 83 stemmen aangenomen.

De voorzitter berigt, dat hij een groot aantal verzoekschriften over de vrijheid van drukpers, het gemaal en het onderwijs ontvangen heeft. Dezelve zijn door een groot aantal ingezetenen geteekend, en komen van onderscheidene plaatsen, als van Namen, Dendermonde, Mechelen, St. Nicolaas, Antwerpen, Verviers, Luik, enz. Zij worden naar de commissie der verzoekschriften verzonden.

De voorzitter berigt, dat de heer *Barthelemij*, zoo voor zich als namens zijne ambtgenooten, de heeren *van Crombrugghe*, *Donker Curtius* en *Schooneveld*, aan hem een voorstel overhandigd heeft, strekkende om de wet van 18 April 1827 over de zamenstelling der regterlijk magt in te trekken en te vervangen, door een ontwerp, dat zij aan de kamer zullen voordragen.

Volgens dit, door den heer *Barthelemij* ontwikkelde ontwerp, zouden er jaarlijks ongeveer 500 duizend gulden bezuinigd worden. De 18 hoven zouden behouden worden, met uitzondering van dat der provincie Drenthe. De kantons-regtbanken zouden blijven, gelijk die bij de wet van 1827 bepaald zijn. Bij de hoven zouden geen gedeelten meer afgezonderd worden, om ter eerster instantie regt te spreken. De regtbanken van eersten aanleg zouden slechts uit 4 regters, de president daaronder begrepen, bestaan. Bij de hoven zouden de criminele vonnissen door 8, de civile vonnissen door 7 en de correctionele appèllen door 5 regters geslagen worden. In het criminele zouden 6 tegen 2 stemmen noodig zijn om te veroordeelen. De attributien en de jurisdictien zouden blijven als zij bij de wet van 1827 bepaald zijn. Alleen het personeel der regtbanken en hoven zou gewijzigd worden.

De heeren Donker Curtius en Schooneveld ontwikkelen mede dit voorstel, hetwelk naar de afdeelingen verzonden wordt. Het zal gedrukt en rondgedeeld worden met de redevoeringen van de drie genoemde leden.

De vergadering vormt zich in committé-generaal, om een voorstel van een der leden aan te hooren. Morgen zullen de afdeelingen bijeen komen, om over het ontwerp van wet op de drukpers te beraadslagen.

BRUSSEL, den 11den Februarij.

De *Courrier* merkt aan, dat Zijne Exc. de minister van justitie in de Tweede Kamer der Staten-Generaal niet zelden eenen zeer hoogen toon voert en weinig acht slaat op hetgeen door de leden voorgedragen wordt. De jongste zittingen hadden daarvan weder een voorbeeld opgeleverd. Terwijl de heeren *Donker Curtius*, *Luzac*, *Tranteseaux* en *Schooneveld* tegen het 4de ontwerp van revisie der wetboeken spraken, had Zijne Excellentie zitten te lezen, en toen de discussien afgeloopen waren, was Zijne Excell. opgestaan om te zeggen « dat het niet der moeite waardig was om over zulk eene kleinigheid zoo lang te spreken.» Bij de stemming, welke dadelijk daarop volgde, werd het ontwerp met eene groote meerderheid verworpen.

— Volgens het dagblad van Gend, dat men het ministeriele noemt, worden in sommige gemeenten de lieden, bij het eindigen der mis, door de geestelijken uitgenoodigd, om verzoekschriften tegen het monopolie van het onderwijs te teekenen.

— Wij hebben hier ook al zijden zakdoeken *à la de Potter*. Onder het afbeeldsel van dien schrijver, dat men zegt zeer gelijkend te zijn, leest men de navolgende dichtregels:

Courageux citoyen et savant écrivain,
Il soutint dans les fers la liberté Belgique,
Et quoique fort peu Catholique
Il la defendit en Romain.

Van den 12den Februarij.

De correctionnele regtbank van Brussel heeft gisteren den heer *Coume* tot drie maanden gevangenisstraf veroordeeld en hem voor vijf jaren zijne burgerregten ontzegd, wegens laster tegen particulieren en de overheid. Toen de president den veroordeelde verwittigde, dat hij tien dagen tijd had om te appèlleren, antwoordde hij, dat hij zulks op staanden voet deed.

— Volgens eene door Z. M. gemaakte bepaling, zullen er stempels op de postkantoren ingevoerd worden, om op de brieven den datum van de aankomst en het vertrek te drukken.

GEND, den 11den Februarij.

De *Catholique* zegt heden, dat het Noorden door het Zuiden aangeblazen is, en men daar ook verzoekschriften tegen het monopolie van het onderwijs begint te teekenen. Te Amsterdam ligt er een, dat reeds door 126 man geteekend is; te Rotterdam is men ook begonnen; in den Haag gaat de zaak mede naar wensch voort; Schiedam, Leijden, Amersfoort, Utrecht en Zwolle zelfs hebben ook al begonnen; wie weet, zegt de *Catholique*, of de vrije Vriezen morgen mede niet van de partij zullen wezen?

Mengelwerk.

TIENJARIGE BEGROOTING.

Bij de beraadslagingen in de afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, over de Tienjarige Begrooting, is de belasting op het *Gemaal* een voornaam voorwerp van overweging geweest. In een vorig nommer, hebben wij doen zien welke aanmerking er gemaakt is, om, door middel van bezuiniging in de uitgaven van de onderscheidene departementen van algemeen bestuur, de som van vijf en een half millioen te vinden, welke die belasting opbrengt. Maar, heeft men verder gezegd, zoo die som op deze wijze niet te vinden ware, alsdan zouden de middelen, welke zijn voorgesteld om de belasting op het gemaal te vervangen, niet aannemelijk zijn.

Vooreerst, omdat, met opzigt tot de intrekking der uitzonderingen voor de belasting op het personeel, die maatregel voornamelijk zoude drukken op de mindere volksklasse, welke de belasting niet zoude kunnen betalen, zoo dat men dan, eindelijk, niets anders zoude doen dan de overige belastingschuldigen op nieuw te bezwaren met een additioneel van 8 ten honderd op de personele belasting. Beter zoude het zijn, zoo men tot eene verhooging dier belasting mogt willen komen, om, in dat geval, additionele centen te heffen, of een zegel voor de quitantiën te bepalen.

Ten anderen, omdat, wat de overige middelen betreft, welke men voorgesteld heeft om die vijf en een half millioen te vinden, — te weten, eene verhooging van de accijnsen op het *bier*, het *zout* en de *gedistilleerde dranken*, — die maatregel ten eenenmale ondoelmatig zoude zijn, door een nieuw lokaas voor den sluikhandel aan te bieden, en, daarenboven, den geheelen ondergang van onze *branderijen* en *suikerraffinaderijen* zoude veroorzaken.

In plaats van die verhoogingen, is men van gevoelen geweest, dat, des noods, de brandbare stoffen zouden kunnen worden belast, gelijk zulks voorheen heeft plaats gehad; en men gelooft, dat die belasting ruim twee millioen gulden zoude kunnen opbrengen.

Even als voor de afschaffing der belasting op het gemaal, hebben zich ook vele leden voor de afschaffing van de belasting op het *geslagt* verklaard; welke, zeggen zij, niet minder dan de eerste, door de algemeene denkwijze der natie wordt afgekeurd, en die op het platte land bijna niets opbrengt, waardoor eene groote onregtvaardigheid ontstaat voor de bewoners der steden, die niet in dezelfde gelegenheid zijn zich op eene ongeoorloofde wijze aan de betaling dier belasting te onttrekken.

Om nu het *te kort van twee en een half millioen*, hetwelk door de afschaffing van de belasting op het geslagt zoude ontstaan, te vinden, stelt men voor de *Suiker* te belasten met 15, in plaats van met 9 ten honderd, gelijk zij thans is belast. Uit hoofde van haren lagen prijs, zegt men, is zij zeer geschikt om hooger belast te worden. Voorts wilde men dan nog eene belasting op de *Koffij* gelegd hebben, welke anderhalf millioen zoude moeten opbrengen. De *Thee*, zegt men, zoude ook, als een voorwerp van weelde, zeer gevoegelijk kunnen worden belast. Maar de minst drukkende van alle belastingen zoude, volgens den schrijver van *Hollands Rijkdom*, die op den *Tabak* zijn. Daar zijn dus nog middelen genoeg voor handen om de sommen te vinden, welke door de afschaffing der belastingen op het gemaal en het geslagt een te kort van ruim 8 millioen in 's rijks schatkist zouden laten.

DE STAATS-COURANT, 1829, No. 28.

Het schijnt dat Z. M. meer gewigt heeft gehecht aan de verzoekschriften, waarvan de onderteekening in eenige zuidelijke gedeelten des rijks door eenigen met zoo veel ijver bevorderd wordt, dan de Staats-Courant. Immers heeft het den Koning behaagd, niet alleen daaromtrent een verslag van den Minister van Binnenlandsche zaken te vragen, maar zelfs de openbaarmaking van dat verslag te bevelen, ten einde als het ware eene soort van antwoord of wederlegging op die verzoekschriften te geven; eene handelwijze, waarvoor de Nederlander dank schuldig is aan het Gouvernement, 't welk toont niet te schromen om de beweegredenen van zijne handelingen, de gewigtigste belangen des volks betreffende, rondborstig open te leggen, en aldus hulde doet aan dat beginsel van openlijkheid in de behandeling der algemeene zaken, 't welk zoo krachtdadig het heilzaam vertrouwen tusschen vorst en volk bevestigt. — Zonder in het minst de aanleiding of bedoeling van *die* verzoekschriften te willen beoordeelen, veel min verdedigen, moet de redenering van de Staats-Courant van den 2den Februarij 1829, No. 28, over *verzoekschriften in het algemeen*, iedereen op het minst zonderling voorkomen en vreemd afsteken bij de aandacht, die Z. M. ook aan de bedoelde verzoekschriften wel heeft willen schenken. De Staats-Courant wil, dat de vertegenwoordigers der natie moeten gehouden worden de belangen hunner lastgevers volkomen *te kennen* en *te willen behartigen*. Op het laatste ja, op het eerste neen! Men onderscheide tusschen *kennen* en *kunnen beoordeelen*: ook dit laatste moet ieder aan de vertegenwoordigers der natie toekennen, maar, zoo men hun geen bovenmenschelijken omvang van kennis wil toeschrijven, mag men toch wel aannemen, dat ten minste een deel van de stof, waarover zij zullen oordeelen, hun moet gegeven worden, dat zij die moeten *leeren kennen*. *Zij leeren* die kennen door de voordragten der regering, door de ophelderende memoriën, tabellen, staten, onderlinge beraadslagingen, ministeriele antwoorden en redevoeringen, en dan eerst *kennen* zij en oordeelen. Waarom dat alles, zoo zij al de belangen « volkomen kennen? » En zoo dit het geval niet is, waarom mogen zij die stof, die kennis, ook niet verkrijgen door verzoekschriften der ingezetenen? Zijn alle leden der Staten-Generaal tevens landbouwkundigen, fabrijkanten, kooplieden, zeehandelaars, regtsgeleerden, enz. of kennen zij al die belangen in alle hunne takken in 't groot en in de bijzonderheden? Vraagt dit aan de leden der Staten-General zelven, en geen hunner zal daarop met de Staats-Courant toestemmend antwoorden. En is het dan, zoo als de Staats-Courant uit de door haar aangenomen alwetendheid der Staten-Generaal afleidt, is het dan *dwaas* aan de Staten Generaal de belangen, de wederkeerige betrekkingen, het verband, b. v., tusschen onderscheiden takken van nijverheid, den invloed van sommige takken van belasting, den aard van sommige fabrijken en andere onderwerpen voor te dragen en te ontwikkelen? De Staten-Generaal zelve logenstraffen de leer van de Courant. Dikwijls vinden wij in de besluiten op de petitiën dat, « wegens de inlichtingen, die daaruit bij de « behandeling van deze of gene wetten kunnen worden getrokken, we- « gens den belangrijken inhoud van dit of dat verzoekschrift, » hetzelve ter griffie ter inzigt van de leden wordt nedergelegd. Of dit gevolg heeft is onverschillig; het beginsel dat de petitiën inlichtingen kunnen geven wordt erkend, en het is ook niet te ontkennen, dat vele petitiën werkelijk invloed op de beraadslagingen der Staten-Generaal hadden. Men herinnere zich, om slechts één voorbeeld te noemen, de petitiën van de voornaamste kooplieden in *Amsterdam* bij de raadplegingen over het wetboek van koophandel. Veeligt behoorden, volgens onze Staats-Courant, de Staten Generaal op alle petitiën te zeggen: « Het is dwaas, « dat gij, ons, die gij met uw vertrouwen vereert, wilt inlichten nopens « zaken, die gij onderstellen moet ons zeer wel bekend te zijn. — Wij « slaan op uwe verzoekschriften geen acht. » — Die *onderhandsche* kennisgeving van elk ingezeten aan eene der leden van de Staten-Generaal, welke de Staats-Courant in geval van nood nog wel wil veroorloven, is waarlijk te kinderachtig om er bij stil te staan. Wanneer het de belangen van een' geheelen stand van ingezetenen, van eene stad, een deel van een gewest, eene geheele provincie geldt, dan zal een enkel ingezeten, ongeroepen, ongemagtigd, daarover een of ander der leden van de Staten-Generaal, die niet dit of dat deel, maar het geheel vertegenwoordigt, inlichten, en dit zal dan voor de geheele vergadering genoeg en van het gewenscht gevolg zijn; — maar het zal dwaas wezen die belangen in een met redenen bekleed, met bewijzen gestaafd, door alle belanghebbenden geteekend vertoog, op eene gepaste en officiele wijze, naar het voorschrift der grondwet, aan de beoordeeling der geheele vergadering te onderwerpen!

Het is waarlijk bedroevend en bevreemdend, in eene *Staats Courant* het gebruik van een regt door de grondwet gegeven, als eene *dwaasheid* te zien voorstellen.

Het staat zeker aan de Staats-Courant (om hare woorden te volgen) vrij om over alles te redeneren, maar of zij in dit geval aanspraak kan maken van verstandig te hebben geredeneerd, daaraan mag men twijfelen.

Z.

MERKWAARDIGE BIJDRAGE.

Het moge waar zijn, dat de Nederlandsche drukpers, in onze dagen, weinig gezond voedsel voor het verstand oplevere, en zij meestal zweet onder het te voorschijn brengen van gewonen en weinig smaak bevorderenden kost, gelijk men haar door velen hoort te laste leggen; zij staat daarin ten minste eenigzins gelijk met naburige drukpersen; want de schier onoverzienbare menigte voortbrengselen der hedendaagsche Duitsche, Engelsche en Fransche persen is ook datgene niet altijd, wat zij zijn

moest. Het voornaamste goede, dat wij bij ons van de pers krijgen, is meestal godgeleerd werk, en een enkel poëtisch product, dat proef houdt. — Van daar, dat het den beminnaar van voedzame verstands-kost niet dan hoogst welgevallig zijn kan, als hij, uit de groote hoeveelheid kaf, eens één enkele handvol koren mag grijpen, dat zijnen lust en smaak voldoening geven kan. Van alle wetenschappelijke vakken, onzer beoefening overwaardig, is voorzeker dat der geschiedenis een der nuttigste en behagelijkste. Het ontbreekt ons nog niet aan mannen, die daarin reeds een' gevestigden roem behaalden, gelijk zulks ten tijde onzer voorvaderen mede het geval was, vooral nadat men de geschiedenis met de wijsbegeerte nader in verband gebragt, en haar een bevalliger kleed aangetogen heeft. En hoe veel goeds mogen wij ons, bij voortduring, niet van hare meer algemeene beoefening beloven, onder de verlichte regering van eenen Koning, die het zich mede ter taak gesteld heeft, ter harer uitbreiding zoo veel mogelijk mede te werken.

Ten blijke dezer waarheid strekt dan ook de onvermoeide zorg Z^r. M. in het vermeerderen der rijks-archiven met zulke handschriften en bescheiden, als ter bereiking van Hoogstdeszelfs doel in dezen bevorderlijk zijn kunnen, en het verlof ter algemeene verspreiding van derzelver inhoud, waar zulks tot beter verstand en opheldering van geschiedkundige onzekerheden nuttig zijn kan. De heer DE JONGE, substituut-archivarius van het rijk, uit meerdere belangrijke bijdragen voor de geschiedenis onzes vaderlands reeds allergunstigst bekend, levert ons in het eerste deel zijner *besluiten van de Staten-Generaal der Nederlanden*, loopende over den jare 1576, daarvan eene nieuwe en hoogst welkome proeve. In zijn voorberigt, voor gemeld werk, zegt hij, en met regt, *dat er misschien geen tijdvak in de algemeene geschiedenis der Nederlanden is, belangrijker, doch tevens minder naauwkeurig bekend, dan dat, hetwelk, kort na het overlijden van Don* LOUIS DE REQUESENS, *aanvangt met den opstand dezer gewesten tegen de Spaansche dwingelandij en eindigt met den dood van* WILLEM *den eersten, Prins van Oranje. — Gedurende deze jaren van tweespalt (door godsdienstige en staatkundige twisten ontstaan) was het lot van* Nederland *verre af van gelukkig te zijn. Allerlei soorten van rampen troffen hetzelve. Deszelfs geschiedenis in dat tijdvak is daarom echter niet minder opmerkenswaardig. De worstelstrijd, welke in deze gewesten plaats greep, gaf aanleiding tot de gewigtigste gebeurtenissen enz. De groote belangrijkheid van dit tijdvak is aan Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning, wiens lust het steeds is, verlichting onder zijne onderdanen te verspreiden en het algemeen welzijn te bevorderen, niet ontgaan. Doordrongen van het gewigt, hetwelk de naauwkeurige kennis van dat tijdvak der algemeene geschiedenis van het vaderland voor zijn volk kan hebben, heeft Hoogstdezelve mij wel willen toestaan,* DE BESLUITEN DER STATEN-GENERAAL *van die jaren ter Lands Drukkerij uit te geven.* — Wij hebben het derhalve niet ongepast geoordeeld, eenige oogenblikken de oplettendheid onzer lezers op een der stukken te vestigen, in genoemd eerste deel vervat en wel op den merkwaardigen brief der Staten-Generaal, in 1576 aan den Koning van *Spanje* geschreven; een' brief, waarvan de geschiedschrijvers van genoemd tijdvak wel gewag maken, maar welks inhoud geen hunner heeft medegedeeld, en de heer DE JONGE het geluk gehad heeft te vinden in het kostbaar manuscript, getiteld: *Acta Statuum Belgii, tomo I.*, door Z. M. aangekocht uit de boekverzameling van den heer MUSSCHENBROEK, te *Leijden*, voor de rijks archiven. *Het moge sommigen vreemd voorkomen, dat de besluiten der Staten-Generaal, in die dagen, meestal in het Fransch geschreven zijn; ter verklaring hiervan herinnere men zich, dat deze taal, sedert dezelve door het huis van Bourgondie in de Nederlanden was ingevoerd, de gewone taal der aanzienlijken geworden en zulks nog ten tijde van den opstand was.*

Aan de Redactie.

Bijaldien de eerste pligt van een regtschapen redacteur in strikte onpartijdigheid besta, gelijk ik vermeene, en gij dit gevoelen met mij deelt, dan mag ik vertrouwen, dat ge aan deze regels een plaatsje in uw eerstvolgend Nommer zult vergunnen.

In uwe Courant, van 22 Jan. ll., vond ik een *uittreksel uit de Adversaria van U.*, waarin de mishandeling van den MERCURIUS mijwaarts wordt gewraakt, doch tevens de aanleiding tot dezelve, de vertaling der dichtstukjes van WILHELM MULLER, met eene magtspreuk en als in het voorbijgaan, *een nietsbeteekenend boekje* genoemd. Bijaldien dit de zeer getrouwe overzetting raakt, past het *mij* niet, deswege in eenige wederspraak te treden; vooreerst, omdat hij, die iets uitgeeft, zich daardoor aan elks bijzonder oordeel stilzwijgend onderwerpt; ten andere, omdat het publiek te dezen wel de beste en eeniglijk bevoegde regter is; en ten derde, omdat het gestreken vonnis niets dan eene magtspreuk is. Doch, betreft dit het boekje zelve, zoo neem ik de vrijheid, den steller te verzoeken, hetzelve met eene meer oplettende inzage te willen verwaardigen. En, bijaldien hij er den hartelijken Griekenvriend niet in erkent en waardeert, die, als achtingwaardig geleerde zoo wel als dichter, in Duitschland, door de uitgave dezer zangen, veel heeft toegebragt, om de geestdrift voor een, om zijne afkomst evenzeer, als om zijne jammerlijke vernedering en heldhaftigen opstand, allezins belangrijk volk op te wekken en levendig te houden, dan is het waarlijk niet voor hem, dat de edele MULLER zijne lier heeft gesnaard! Om dit lofwaardig doel ook hier te bevorderen, bragt ik dezelve, naar mijn gering vermogen, in onze taal over; en het is hierom ook alleen, dat dezelve, op aansporing van onpartijdigen, afzonderlijk het licht zien, en dat ik thans de pen opvatte.

Ik heb de eer te zijn:

Amsterdam, den 24sten Januarij 1829. Uw dienstv. dienaar,

De Vertolker van MULLER's *Dichtstukjes.*

GESCHIEDKUNDIGE HERINNERINGEN.

Den 13^den Februarij 1674 werd de beroemde Fransche dichter, P. J. DE CREBILLON, te *Dyon* geboren.

Den 13^den dito 1781 had de bekende Jodenroof der Engelschen op het eiland *St. Eustatius* plaats.

Den 14^den dito 1130 overleed HONORIUS II, honderd drie en zestigste Paus van *Rome*.

Den 14^den dito 1814 werd *Soissons* door de geallieerden stormenderhand ingenomen.

Den 14^den dito 1814 had er een hardnekkig gevecht tusschen de Franschen en geallieerden plaats, bij *Vauchamp* en *Fromentier*.

ZUTPHEN, den 11. Februarij.

Heden is alhier tot Predikant, in de Hervormde Gemeente, beroepen: Do. *Abraham Verweij, Jr.*, predikant te Lochem.

ARNHEM, den 14^den Februarij.

Het water is hoog in den *Rijn* aan de Paal:

Den 13 Feb. 1 El 8 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 15 D

Den 14 dito 1 El 7 Palm 5 Duim; gewassen 0 D., gevallen 10 D

S C H O U W B U R G TE *A R N H E M.*

De Nederduitsche Tooneellisten, onder Directie van de Heeren *OBELT, KUP* en *DE KONING*, en protectie van Z. K. H. den Prins van *Oranje*, zullen de eer hebben ten Tooneele te voeren,

Op Zaturdag, den 14^den Februarij 1829.

D E V R E K.

Groot en wereldberoemd Blijspel, in 5 Bedrijven, naar het Fransch (L'AVARE) van den onsterflijken MOLIÈRE en Hoogduitsch van ZCHOKKE; in langen tijd niet alhier, maar overigens met de meeste goedkeuring vertoond. Zullende in hetzelve de rol van den *Kamerraad* VEGERAK (zijnde die van DE VREK) door de Heer OBELT worden uitgevoerd.

Gevolgd van

HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE,

Kluchtig Blijspel met zang, in een Bedrijf, door den heer C. A. VAN RAAY; nooit alhier, maar overigens met den meesten bijval vertoond.

Verwacht eerstdaags eene plegtige

HULDE DER NAGEDACHTENIS VAN *ANDRIES SNOEK*,

Eersten Nederlandschen Tooneelkunstenaar; eene Tooneelmatige Voorstelling, door H. VAN OVERVEST KUP, met *Kooren.*

Heden overleed, in den ouderdom van bijna 55 jaren, mijn waarde Echtgenoot, *R O E L O F G A B R I E L B E N N E T*, Kolonel-Kapitein ter Zee. — Ik verlies in hem mijnen besten Vriend en Raadsman, mijne zes Kinderen een zorgenden Vader en de Maatschappij een werkzaam lid. — Hij, die voor Weduwen en Weezen zorgt is alleen mijne hoop.

EDE,
den 11^den Februarij 1829.

B. H. TOLLIUS,
Wed. R. G. BENNET.

---

§ § § H E T K E R K B E S T U U R der R. C. G E M E E N T E te *V A A S S E N*, in de Provincie *Gelderland*, zal op Donderdag den 26sten Februarij 1829, des middags om 12 uren, in het Logement de *Valk*, te *Vaassen*, publiek aanbesteden, het O P B O U W E N eener N I E U W E K E R K voor die Gemeente, met de L E V E R I N G der daartoe benoodigde B O U W S T O F F E N.

Het Bestek, waarna deze aanbesteding zal geschieden, zal van heden af aan ter visie liggen bij *J. E. K E L D E R M A N*, in de *Valk*, de Weduwe *H U L S M A N* in het *Posthuis* en *W I L L E M H E I N E N* op den *Oosterhof*, alle te *Vaassen*, mitsgaders ten kantore van den Notaris *VAN D I E L E N* aldaar, bij welken laatsten men van heden af aan des morgens van 9 tot 12 uren, dienaangaande inlichting zal kunnen bekomen.

Namens voornoemd Kerkbestuur
J. C. KLEIN TUNTE,
Pastoor.

---

§ † § § § † De Notaris Mr. *E. Æ. H O O G L A N D T*, te *Dieren*, is voornemens om op Woensdag den 18^den Februarij 1829, en volgenden dag of dagen, telkens aan te vangen des voordemiddags ten negen ure, ten huize van *H E N D R I K E V E R S*, landbouwer, wonende te *Spankeren*, kanton *Velp*, publiek erfhuiswijze te verkoopen:

1°. V E E R T I G S T U K S H O O R N V E E, als: 31 zoo dragtige als guste K O E B E E S T E N en 9 soo twee- als eenjarige O S S E N.

2°. T I E N S T U K S P A A R D E N, als: 6 beste W E R K P A A R D E N en 4 V E U L E N S.

3°. ruim H O N D E R D S T U K S extra beste S C H A P E N, als: dragtige O O I J E N, E E N W I N T E R S en H A M E L S.

Voorts eenige B O E R E N W A G E N S, K A R R E N, P L O E G E N, E E G D E N, een K A R N M O L E N, R O L S C H U U R, B E R G W I N D E R, P A A R D E N T U I G E N; eenig H U I S R A A D, als: K I S T E N en K A S T E N en hetgeen op de voorschrevene dagen verder te voorschijn zal worden gebragt.

---

† † † § § † Men zal op nader te bepalen dag, binnen *Arnhem*, publiek aan de meestbiedende verkoopen: De van ouds gerenommeerde en wel beklante B I E R B R O U W E R Y, *DE W I T T E L E E U W* genaamd, met alle deszelfs aanhoorigheden, staande en gelegen binnen *Arnhem*, in de Oeverstraat.

Nadere informatien te bekomen ten Kantore van den Notaris Mr. *VAN H U G E N P O T H*, in de Koningstraat, aldaar.

§ § § UIT DE HAND TE KOOP, voor eenen civielen prijs, een net bewerkt, ligt en ruim CHAISKARRETJE, met een bruin PAARD, zeer mak en voor hetzelve bijzonder geschikt, met TUIG en KUSSENS. — Adres in persoon, of met gefrankeerde brieven, aan de Pastorie te *Bathum.*

---

§ † † In het zoo aangenaam, aan de groote Passage of Straatweg tusschen *Wageningen* en *Arnhem*, gelegen dorp *Renkum*, is tegen primo Mei 1829 TE HUUR: eene, voor weinige jaren opgebouwde HUIZINGE, bestaande uit drie BENEDEN-, een BOVEN-ACHTERKAMER, een schoon uitzigt hebbende over de Uiterwaarden, den *Rijn* en in de *Betuwe*, KEUKEN en verdere Gemakken, met een onmiddelijk achter het Huis gelegenen groote vrijen HOF of TUIN, beplant met beste VRUCHTBOOMEN. — Nadere informatien ten Kantore van Mr. *H. B. van DAALEN*, Notaris te *Wageningen.*

---

† † † TE HUUR, om dadelijk te aanvaarden, de VOORSTONDENSCHE-WATER-KOORNMOLEN. Te bevragen bij den Notaris *de KRUYFF*, te *Brummen*; brieven *franco.*

---

§ § § De Apotheker *R. C. BOSCH*, te *Nijmegen*, verlangt tegen primo Mei eenen LEERLING. Iemand hiertoe inclinerende, vervoege zich bij hem in persoon of met vrachtvrije brieven.

---

† † † Er is, op Woensdag den 11den dezer, in het Singel, tusschen de Velper- en Sabels-poorten, te *Arnhem*, verloren een GOUDEN ZAKHOROLOGIE, met ZILVEREN PLAAT en GOUDEN KETTING, waaraan twee GOUDEN SLEUTELS en een GOUDEN CACHET. — Al wie hetzelve ter Boek- en Courantdrukkerij van *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, terugbrengt, of daarvan eenig narigt weet te geven, zal edelmoedig beloond worden.

---

§ § § *ARNHEM.*

De ondergeteekende zag, met uitstekend genoegen, de uitmuntende Verzameling van BRILLEN-GLAZEN en verdere OPTISCHE WERKTUIGEN, van den Heer *MORITZ BERNARDT*; hij overtuigde zich van deszelfs kunde in de beoordeeling der voor bijzondere Gezigtsgebreken geschikte Glazen, en, in het algemeen, van deszelfs kennis in het door hem beoefende vak.

Uit dien hoofde beveelt hij gaarne gemelden Heer eenen ieder aan, die de hulp der kunst langs dezen weg zoude behoeven.

Arnhem, den 12den Februarij 1829.

A. MOLL,
Med. Doctor Presid. der Prov. Commissie van Geneesk. Onderzoek en Toevoorzigt in Gelderland.

LEYDEN.

Met groot genoegen de aanzienlijke Verzameling van OPTISCHE INSTRUMENTEN en GLAZEN voor BRILLEN, van den Heer *M. BERNARDT*, gezien hebbende, en overtuigd van zijn uitmuntend talent in het vervaardigen van dezelven, en van zijne, in de applicatie der Brillen voor het gezigt, zoo nuttige anatomische en physiologische kennis, mag ik niet nalaten hiervan getuigenis der waarheid te geven, en Zijn Wel Ed. als een man van groote verdiensten aan te bevelen.

J. LOGGER,
Chir. Doctor,
Ridder van den Nederl. Leeuw.

DORDRECHT.

Niet alleen om ware verdiensten te helpen vereeren, maar ook om het noodig vertrouwen van hulpbehoevenden; zoo mogelijk te bevorderen, vinde ik mij gedrongen bij dezen te verklaren, dat de Heer *MORITZ BERNARDT* zich, zoo wel door deszelfs anatomische en physiologische kennis van het oog, als door zijne Mechanische Capaciteiten en uitmuntende Verzameling van OPTISCHE INSTRUMENTEN en kunstig geslepen GLAZEN, aanbeveelt, als een ervaren man, bij uitnemendheid geschikt om in de behoeften te voorzien van hen, wier ooggebreken eene behoorlijke toepassing van doelmatig gevormde Glazen vorderen.

F. J. HAVER DROEZE,
Lector Anat. en Chir.

BRUSSEL.

Met veel genoegen heb ik de groote Verzameling van OPTISCHE WERKTUIGEN en GLAZEN voor BRILLEN, van den heer *MORITZ BERNARDT* gezien, en overtuigd van zijne uitmuntende kennis in het maken derzelven, alsmede van zijne zoo hoogstnuttige kennis der Ontleed- en Natuurkunde van het oog, kan ik niet afzijn hiervan te getuigen, en Zijn Wel Edele als een man van groote verdiensten in zijn vak aan te bevelen.

P. A. PLANCKEN,
Med. Doctor Lid der Geneeskundige Commissie der Provincie

M. BERNARDT,
Gelogeerd in de Kroon van Braband op de Groote Markt, voor eenige dagen.

*** Bij *BREST van KEMPEN*, Boekverkooper te *Brussel*, is van de pers gekomen en aan zijne Correspondenten verzonnen:

DE LANS VAN ACHILLES, No. 1, 2, 3, bij abonnement à 20 Centen per Nommer.

Afzonderlijk 30 Centen per Nommer.

No. 3 bevat eene Verhandeling over de vrijheid van de Drukpers, in het Fransch vertaald, voorafgegaan van eene Inleiding en voorzien van belangrijke Noten.

Mr. *GROEN VAN PRINSTERER*, REDEVOERING over de middelen om de geschiedenis der natie bekend te maken. f »-50

JAARBOEKJE der leuvensche hoogeschool, voor het jaar 1829. *Tweede jaargang*; in 12mo, in carton. . . . . f 1-»

J. J. F. WAP, ANTWOORD aan de verdwaalden onder myne landgenooten: in 8vo . . . . . f 1-60

De la responsabilité ministérielle; in 8vo . . . f 1-30

R. VAN BREUGEL, ESQUISSE HISTORIQUE ET ÉLÉMENTAIRE sur la contribution foncière et le cadastre; in 8vo. f 3-»

Voorts zijn bij denzelven voorhanden:

GRONDWET van het koningryk der nederlanden, met de Fransche vertaling; 32o, in carton . . . . f 1-»

EUROPA'S TOEKOMST, door den schrijver van de *Revue politique de l'Europe*; in 8vo. . . . . f 3-»

DE NEDERLANDSCHE DRUKPERS naar den wettelijken zin des woords beschouwd, ter toelichting der regtsbeginselen, zoo van het eigendom (Kopijregt) als van de verantwoordelijkheid; in 8vo. f 1-80

KAART VAN EUROPA, door De Bouge; in negen bladen. f 4-»

G. LAUTS, woordenboek voor de spelling, 8vo. f 2-20

Idem idem in 12mo. . . f 1-80

J. BOSSCHA, grieksch leesboek, 1ste deel; in 12mo. f 1-20

A. DUGES, handboek der verloskunde; uit het Fransch vertaald, met platen . . . . . . f 4-50

J. PIETERZ, REDEVOERING over het onderscheid van doel en strekking van het zoogenaamde gelijktijdig onderwijs (*enseignement simultané*), en onderling onderwijs (*enseignement mutuel*), uitgesproken in het departement Brussel der Maatschappij tot nut van 't algemeen, op den 4den Junij 1828, in 8vo. . . f 1-60

Mr. *S. Jz. WISELIUS*, DE STAATKUNDIGE VERLICHTING DER NEDERLANDEN, in een wijsgeerig-historisch tafereel geschetst (een geschrift van den jare 1793), gr. 8vo., 2de druk. f 3-60

Mr. *S. Jz. WISELIUS*, GEZCHIED- EN REGTSKUNDIG ONDERZOEK, rakende het eigenmagtig en afzonderlijk afdanken van krijgsvolk, bij de staten van holland, in den jare 1650; gr. 8vo. . . . . . . f 2-20

Op de pers, om op het einde van Februarij uit te komen:

BIJDRAGEN TOT HET OUDE STRAFREGT IN BELGIE, gevolgd door eenige merkwaardige vonnissen van vroegere tijden; gr. 8vo, met platen.

*** De Boekhandelaar *J. C. CYFVEER*, te *Leyden*, heeft uitgegeven en bij de voornaamste Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

1o. GRONDBEGINSELEN der REKENKUNDE, uitgegeven door het Wiskunstig Genootschap, onder de zinspreuk: *Mathesis Scientiarum Genitrix*, 1ste stuk kl. 8vo. . . . f 0-60

NB. Zie hierover de zeer gunstige recensie in de *Nieuwe bijdragen ter bevordering van het Onderwijs* enz., voor de maand September 1828, waar men het onder de *beste Rekenboeken* rangschikt.

2o. GRONDBEGINSELEN der REKENKUNDE, 2de stuk . f 0-55

3o. HANDLEIDING tot de TEEKENKUNST, behelzende: 1o. *het lijnteekenen op het oog*; 2o. *het meetkundig teekenen*; 3o. *het teekenen van ornamenten*, door A. B. BARKEY Nz., naar het Fransch van PERROT, met 3 platen No. . . . . f 0-75

4o. M. J. S. BEVEL, Verhandeling over de Quadratuur van den cirkel in eenen meetkundigen zin, in 8vo. met eene plaat . f 0-60

5o. GRIEKSCHE CHRESTOMATHIE, ten dienste der Nederl. Jeugd bewerkt, om gebruikt te worden bij de *Grieksche Spraakkunst van* G. DORNSEIFFEN, 8vo. . . . . f 0-65

6o. A. POTGIETER, Onderzoek naar de Oorzaken, den Aard en de Kenmerken der Kraamvrouwenkoorts, in 8vo. met 2 platen f 3-75

7o. J. v. d. HOEVEN, *Tabula regni animalis, additis classium ordinumque characteribus* . . . . . f 1-90

8o. P. O. v. d. CHYS, *Commentarius geographicus in* Arrianum *de Expeditione Alexandri, cum Tabula aeri incisa*, in 4to. f 4-00

9o. P. O. v. d. CHYS, *Tabula Geographica Imperii Alexandri Magni* . . . . f 1-50

10o. G. H. NAGEL, Avondstonden aan boord, of verhalen uit *Indie*, met vignet . . . . f 1-80

Door aankoop Eigenaar geworden van:

11o. *Hippocratis Aphorismi, cur.* Th. JANSONII ab ALMELOVEEN, in 12mo. in hoorne bandje gebonden . . f 1-40

Voorts zal bij gemelden Boekhandelaar nog in het Nederduitsch het licht zien:

1o. SMIDT, *Gr.-Deutsches Handantsbuch.*

2o. ROST, *Elementair Wörterbuch d. Gr. Sprache.*

3o. DETHMAR'S *Vertraute Briefe auf einer Reise von Hannover über Braunschweig, durch die Harzgegenden*, 2 *Bände.*

4o. WESSEMBERG, *Jesus der Kinderfreund.*

---

§ § § VERKOOPING eener AANZIENLYKE en wel geconditioneerde VERZAMELING van BOEKEN, in allerlei Talen en Wetenschappen, waarin vele oude zeldzame Drukken en voorname Werken gevonden worden; nagelaten door onderscheidene Liefhebbers, en welke allen zullen worden verkocht ten huize van *J. NOMAN*, Boekhandelaar te *Zalt-Bommel*, op Maandag den 9den Maart 1829 en vijf volgende dagen. De Catalogus is alom à 20 Centen te bekomen.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.